

MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ

Szkolenie:

PRACA KOORDYNATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ Z RODZINĄ
ZASTĘPCZĄ W KRYZYSIE (SPOKREWNIONĄ, NIEZAWODOWĄ,
PROWADZĄCĄ RODZINNE DOMY DZIECKA)

23-24 listopada 2022 r.

Trener: Anna Majewska

Usługa jest wykonywana w ramach zadań realizowanych przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

Plan szkolenia:

Część I: Piecza zastępcza w ujęciu definicyjnym

Część II: Aspekt prawny

Część III: Procedura mieszczenia dziecka w pieczy zastępczej

Część IV: Organizator pieczy zastępczej

Część V: Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Część VI: Warsztat pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Część VII: Rodzina

Część I: Piecza zastępcza

Rodzinna lub instytucjonalna forma opieki nad dzieckiem, która jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Formy pieczy zastępczej

1. Rodzinna
 2. Instytucjonalna
-

FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

RODZINNA

rodzinne
domy dziecka

rodziny
zastępcze

spokrewnione

niezawodowe

zawodowe

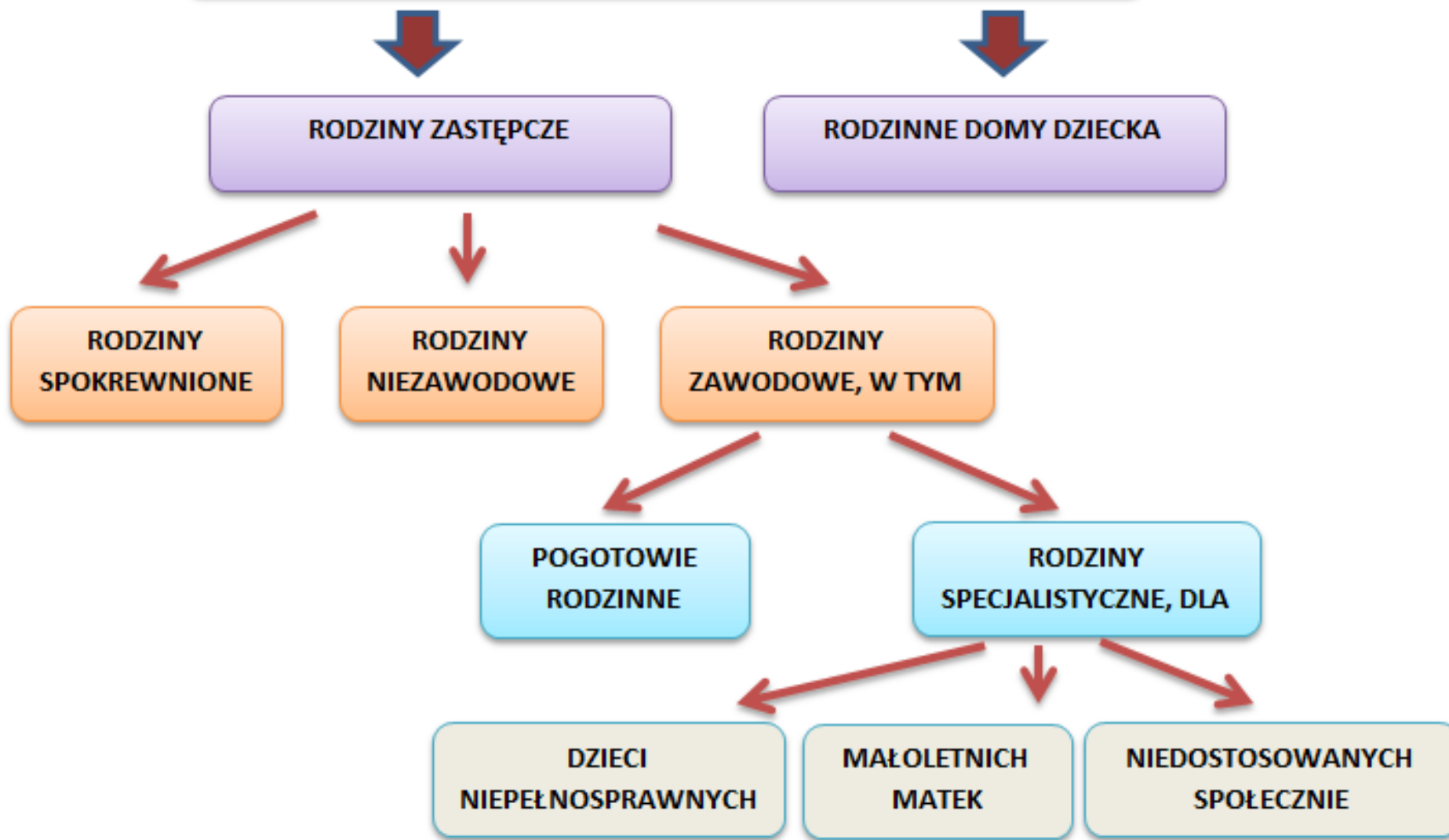
INSTYTUCJONALNA

placówki
opiekuńczo-
wychowawcze

regionalne
placówki
opiekuńczo-
terapeutyczne

interwencyjne
ośrodki
preadopcyjne

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Rodzinna piecza zastępcza

1. Rodziny spokrewnione: taką rodzinę tworzą wyłącznie dziadkowie lub rodzeństwo dziecka, które ma być objęte opieką.
2. Rodziny niezawodowe: taką rodzinę zastępczą tworzą osoby z rodziny dziecka, np. ciotka, wujek lub osoby obce. Kandydaci na rodzinę niezawodową przechodzą przez proces kwalifikacyjny, który obejmuje m.in. obowiązkowe szkolenie w wymiarze 60 godzin.
3. Rodziny zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i rodzina zawodowa specjalistyczna.

Pogotowie rodzinne

W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o:

- a) powrót dziecka do rodziny;
- b) przysposobienie;
- c) umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina zawodowa specjalistyczna

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności:

- a) dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- b) dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- c) małoletnie matki z dziećmi.

Rodzina pomocowa

Powierzenie pieczy zastępczej rodzinie pomocowej:

W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej.

Pieczka zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej, w szczególności w okresie:

- a) czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, o którym mowa w art. 69, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu;
- b) nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Kto może zostać rodziną pomocową?

Rodziną pomocową może być:

- a) rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- b) małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodzina zastępcza zawodowa, rodzina zastępcza niezawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka może przyjąć dziecko jako rodzina pomocowa bez względu na liczbę dzieci pozostających pod ich opieką.

Cele i zadania pieczy zastępczej

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności (art. 40):

1. traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
2. zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
3. zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
4. zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
5. zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
6. zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
7. umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Część II

Aspekt prawny

1. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (nowelizacja aktualna)
2. Prace nad nowelizacją, założenia
3. Postanowienia Sądu:
 - Tymczasowe na czas trwania postępowania
 - Umieszczenie dziecka w środowisku docelowym
 - Tzw. otwarte postanowienia dot. umieszczenia w pieczy zastępczej

Nowelizacja...

13.10.2022 r. Prezydent podpisał ustawę Ustawa o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

Zmiany... *

1. Wyższe wynagrodzenia dla rodzin zastępczych

To jedna z zasadniczych zmian. Wynagrodzenie przysługujące rodzinie **zastępczej zawodowej i osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka** znacznie wzrośnie z kwoty nie niższej niż 2168,76 zł **do kwoty nie niższej niż 4100 zł miesięcznie**. Natomiast w przypadku rodzin **pełniących funkcję pogotowia rodzinnego** z kwoty nie niższej niż 2819,39 zł **do kwoty nie niższej niż 5084 zł**. Wynagrodzenia będą waloryzowane według wskaźnika inflacji.

*<https://www.gov.pl/web/rodzina/sejm-przyjal-nowelizacje-ustawe-o-wspieraniu-rodziny-i-systemie-pieczy-zastepczej> (dostęp 15.11.2022 r.)

2. Zakaz tworzenia nowych domów dziecka

Tworzenie nowych domów dziecka będzie możliwe, co do zasady, jedynie w sytuacjach wyjątkowych, za zgodą wojewody i po zasięgnięciu opinii Rzecznika Praw Dziecka.

3. Uprozczone procedury

Prowadzony będzie centralny rejestr pieczy zastępczej. System zgromadzi w jednym miejscu komplet danych, co pozwoli m.in. szybciej i łatwiej znaleźć wolne miejsca dla dziecka na obszarze całego kraju. Rejestr ułatwi pracę sądom rodzinnym, a także organizatorom rodzinnej pieczy zastępczej.

4. Odblokowanie wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej

Starostowie, poza wyznaczonym limitem, nie będą mogli odmawiać przyjmowania dzieci spoza swojego powiatu do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

5. Urlopy dla rodziców adopcyjnych

Wprowadzono istotne zmiany w zakresie prawa do urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz rodzicielskiego przysługujących pracownikowi, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do Sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Uprawnienia te, co do zasady, wydłużono do ukończenia przez dziecko 14. roku życia. W aktualnym stanie prawnym przysługują one zasadniczo do ukończenia przez dziecko 7 lub w wyjątkowych sytuacjach do 10 roku życia.

6. Pomoc pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej

Zrezygnowano z kryterium dochodowego w wysokości 1200 zł obowiązującego przy przyznawaniu pomocy na usamodzielnienie oraz pomocy na zagospodarowanie osobom usamodzielnianym (czyli osobom opuszczającym pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności). Kryterium to niejednokrotnie wstrzymywało decyzję o podjęciu pierwszej pracy.

7. Pozostawanie w pieczy zastępczej

Oczekiwaną regulacją jest też możliwość pozostania w dotychczasowej formie pieczy zastępczej osobom legitymującym się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bez konieczności jednoczesnego spełnienia wymogu uczenia się. Wprowadzono także możliwość jednokrotnego powrotu osoby, która opuściła już po osiągnięciu pełnoletności pieczę zastępczą, do dotychczasowej rodziny zastępczej, czy też placówki. To szansa dla tych wychowanków, którzy zbyt szybko podjęli próbę samodzielnego życia.

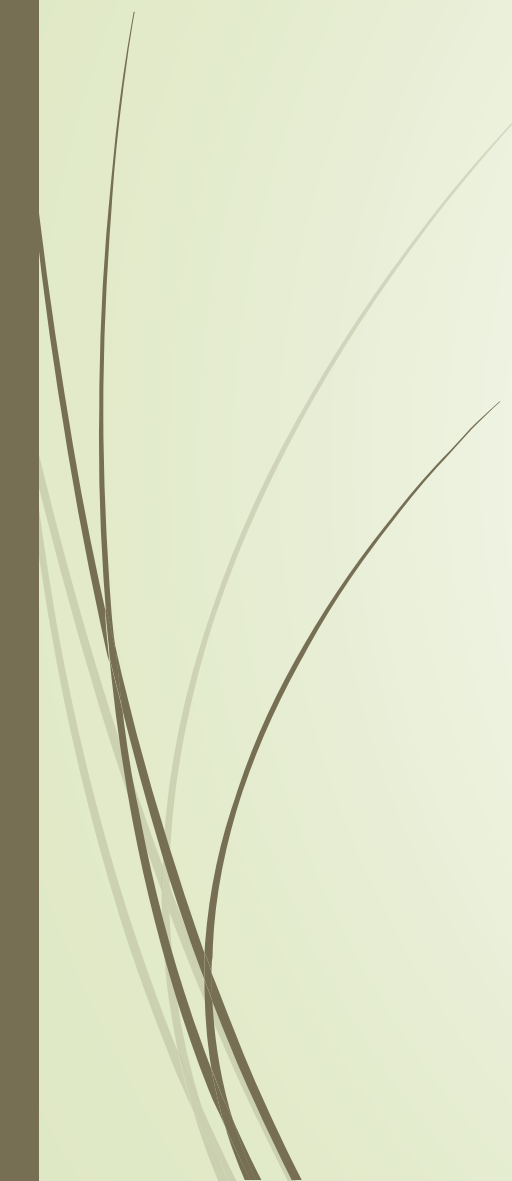

Rejestr wolnych miejsc w pieczy zastępczej

Nowelizacja zakłada też, wprowadzenie rejestru obejmującego wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz osób, które osiągnęły pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Rejestr będzie zawierał m.in. wykaz:

1. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
2. osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej,
3. osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz formach instytucjonalnej pieczy zastępczej,
4. osób, które uzyskały, pozytywną albo negatywną, wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

-
-
5. kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 6. rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe albo zawodowe, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych,
 7. osób usamodzielnianych;

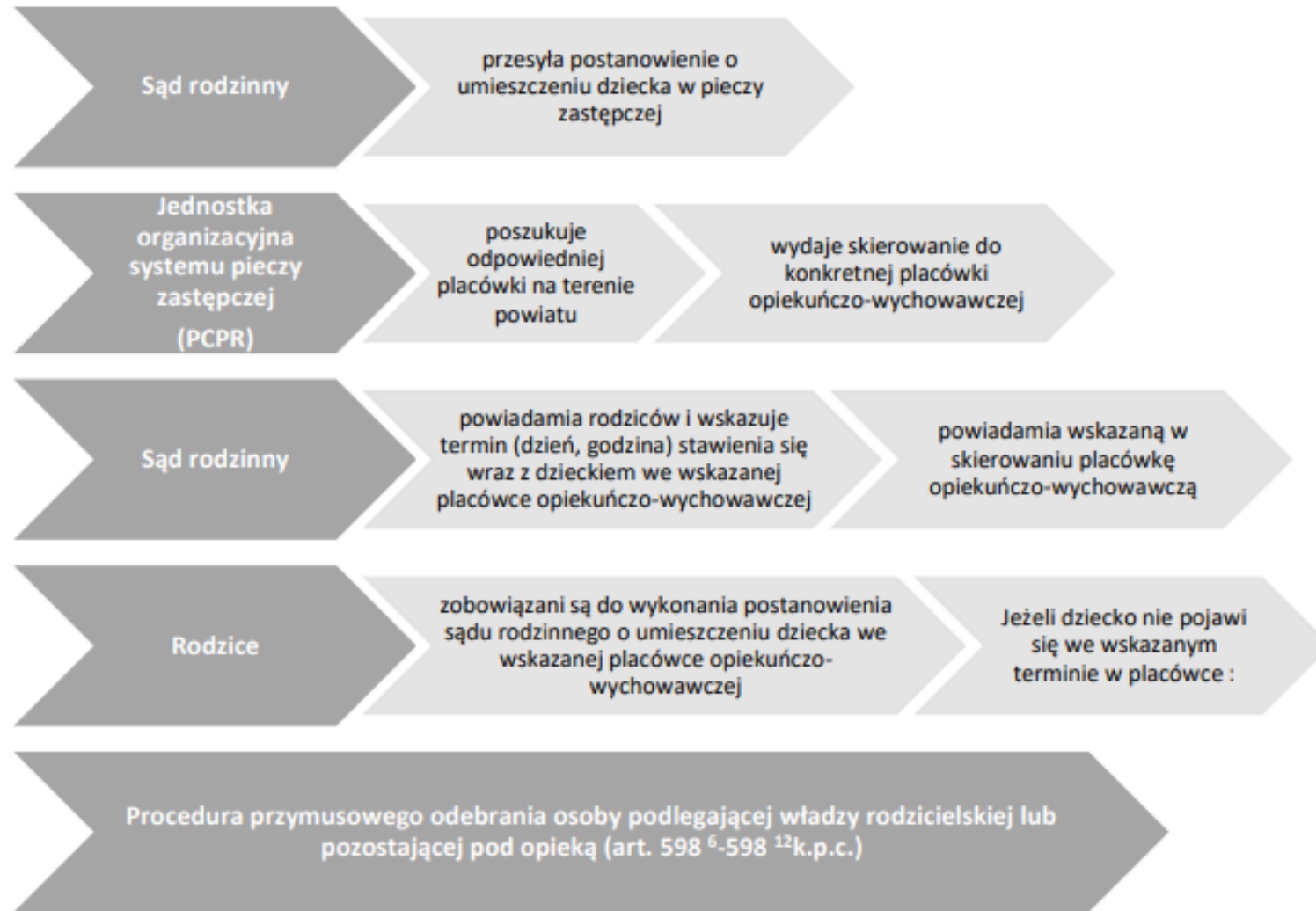
Część III Procedura umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej

Art. 35. [Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej]

1. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 35a, art. 58 ust. 1 pkt 2 i 3 i art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3.

2. W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.

Schemat 1 Procedura postępowania w celu dobrowolnego wykonania orzeczenia sądu rodzinnego o umieszczeniu dziecka w jednej z form instytucjonalnych pieczy zastępczej¹.

Część IV Organizator pieczy zastępczej

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej nie może być placówka opiekuńczo-wychowawcza.

W przypadku gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

Na terenie jednego powiatu może działać więcej niż jeden organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania organizatora pieczy zastępczej

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
4. zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

5. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

6. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

7. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

8. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

9. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

10. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

11. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

12. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

13. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;

14. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

15. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

16. zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

17. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;

18. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

Część V Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Ćwiczenie 1.

„Kim jest koordynator rodzinnej pieczy zastępczej?”

Kwalifikacje koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, która posiada:

- a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub
- b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną lub co najmniej roczne doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka;

Koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, która:

1. Posiad odpowiednie kwalifikacje;
2. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
3. wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
4. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stopnie

1. Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
2. Koordynator pieczy zastępczej
3. Starszy koordynator pieczy zastępczej

Pożądane postawy koordynatora

- wysoka motywacja do pracy
- właściwa postawa etyczna
- rozwój umiejętności i cech osobowości takich jak – empatia, kreatywność, takt, kultura osobista, umiejętność słuchania i komunikacji, dyskrecja, otwartość, utrzymywanie właściwego dystansu w kontaktach
- wiedza i umiejętność pracy z dzieckiem i rodziną
- wiedza gdzie i jak szukać pomocy w konkretnych sytuacjach
- umiejętność szybkiego wyszukiwania i przekazywania potrzebnych informacji

Rodziny pod opieką koordynatora

1. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.
2. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. W stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

4. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie.

5. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ma prawo do korzystania z poradnictwa zawodowego, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

SUPERWIZJA!!!!

6. Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest wykonywana w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy lub umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

7. Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego.

8. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat.

„klienci” koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

- 1. rodziny zastępcze
- 2. wychowankowie pieczy zastępczej
- 3. kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
- 4. rodzice naturalni/biologiczni
- 5. specjaliści pracujący z rodziną zastępczą, rodziną pochodzenia dziecka

Ćwiczenia nr 2

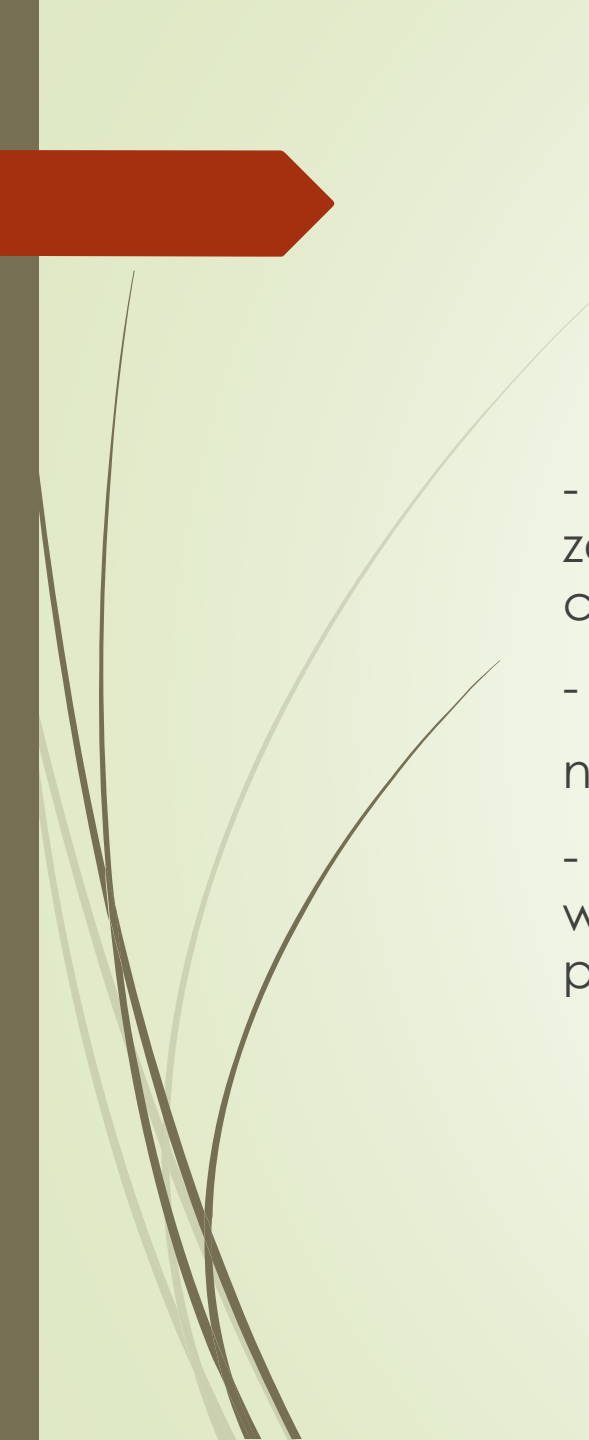
Cechy i umiejętności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Bariery w pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

- ryzyko „dostosowywania” zapotrzebowania na koordynatorów pieczy zastępczej do możliwości ich zatrudniania i powrót najbardziej doświadczonych rodzin zastępczych pod opiekę tylko pracowników socjalnych;
- łączenie w pracy koordynatora funkcji pomocowej, kontrolującej i oceniającej, przez co np. dokonując oceny sytuacji rodziny, traci się zaufanie zdobyte podczas kontaktu z rodziną i jej wspierania;

-
- dokonywanie oceny sytuacji życiowej dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej przy współudziale jego rodziców biologicznych, tj. w grupie osób o często sprzecznych interesach;
 - brak narzędzi do skutecznego wywierania wpływu na rodziny (jedynym narzędziem jest rozmowa i informowanie sądu o sytuacji dziecka);
 - potrzeba stosowania superwizji do rozwiązywania problemów koordynatorów wynikających ze specyfiki ich pracy, co wymaga jednak pozyskania specjalisty prowadzącego superwizję;

Część VI Warsztat pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

1. dokumentacja (prowadzenie teczek rodziny, karta działań, kwestionariusze wywiadu dot. wychowanka pieczy zastępczej, plan pomocy dziecku),
2. ocena sytuacji dziecka,
3. opinia dotycząca zasadności lub braku zasadności pobytu w pieczy zastępczej,
4. ocena rodziny zastępczej,
5. metody pracy z rodziną zastępczą,
6. metody pracy z wychowankami pieczy zastępczej
7. opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Teczka rodziny

- 1. Dokumenty dotyczące wychowanka (postanowienia Sądu, akt urodzenia, poświadczenie zameldowania, zaświadczenia dot. opieki prawnej, itp.)
- 2. dokumenty bieżące (chronologiczny wykaz zgodny z zawartością teczki)
- 3. Informacje podstawowe dot. rodziny zastępczej, dziecka, rodziców biologicznych
- 4. plan pomocy dziecku
- 5. IPU+ dokumenty

Karta działań i notatka z wizyty w rodzinie

Ważne! Odnotować informacje o obecności dziecka, podpis dziecka, rysunek, itp.

Przykład karty działań

KARTA PODJĘTYCH DZIAŁAŃ W RODZINIE ZASTĘPCZEJ

Imię i nazwisko dziecka:

Nr teczki

Rodzina zastępcza/
~~rodzinny dom dziecka:~~

Adres zamieszkania:

Tel.

Lp.	DATA	MIEJSCE	REALIZACJA CELÓW*/POZOSTAŁE DZIAŁANIA	UWAGI	PODPISY

Kwestionariusze wywiadu

WYWIAD DOTYCZĄCY SYTUACJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ DZIECKA UMIESZCZONEGO W RODZINNEJ PIELICZY ZASTĘPCZEJ (aktualizacja raz na 6 miesięcy)

Czas trwania wizyty: od.....do.....

I. DANE OSÓB PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ RODZINY ZASTĘPCZEJ/PROWADZĄCYCH RODZINNY DOM DZIECKA*, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD

1	Imię			
2	Nazwisko			
3	Data urodzenia			
4	Seria i nr dokumentu potwierdzającego tożsamość			
5	Nr PESEL			
6	Adres	kod pocztowy:	mięsoowość:	
		ulica:	nr domu:	nr mieszkania:
		telefon:		
		symbol terytorialny:		
7	Forma rodzinnej pieczy zastępczej*	a) spokrewniona b) niezawodowa c) zawodowa d) zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego e) zawodowa specjalistyczna f) rodzinny dom dziecka		
8	Czy rodzina odbyła szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej?: 1) Tak 2) Nie			
	Kto i kiedy przeprowadził szkolenie?:			
9	Gdzie dziecko przebywało przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej (dokładny adres)?:			
10	Sytuacja rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka*			
	rodzina:			

zdrowotna:

zawodowa:

mieszkaniowa:

data ostatniej opinii psychologicznej o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

.....
podpis osoby, z którą sporządzono wywiad

.....
podpis i pieczęć pracownika sporządzającego wywiad

.....
Miejscowość, data

II. OPIS SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ*

Dane dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej							
1	Imię						
	Nazwisko						
	Data urodzenia						
	Nr PESEL						
Informacje o rodzicach dziecka							
2			Matka		Ojciec		
	imię						
	nazwisko						
	informacja o władzy rodzicielskiej						
	czy płaci alimenty						
	aktualny adres						
Czy dziecko utrzymuje kontakty z rodzicami lub innymi członkami rodziny?							
3	z matką		z ojcem		z innymi członkami rodziny		
	tak		tak		a) z siostrą		
	nie, ponieważ:		nie, ponieważ:		b) z bratem		
	a) sąd zabronił kontaktów		a) sąd zabronił kontaktów		c) z babcią		
	b) matka nie chce utrzymywać kontaktów		b) ojciec nie chce utrzymywać kontaktów		d) z dziadkiem		
	c) dziecko nie chce kontaktów z matką		c) dziecko nie chce kontaktów z ojcem		e) z innymi – z kim		
	d) nie jest znane miejsce pobytu matki		d) nie jest znane miejsce pobytu ojca				
	e) inne przyczyny – jakie?		e) inne przyczyny – jakie?				
Informacja o rodzeństwie dziecka							
4	Lp.	Imię i nazwisko/adres	Wiek	Czy jest to rodzeństwo przyrodnie? T/N	Uczy się/pracuje Nie uczy się/nie pracuje	Sytuacja zdrowotna	Uwagi

Aktualizacja kwestionariusza wywiadu

AKTUALIZACJA z dnia..... WYWIADU DOTYCZĄCEGO SYTUACJI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZEJ DZIECKA UMIĘSZCZONEGO W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Czas trwania wizyty: od.....do.....

I. DANE OSÓB PEŁNIĄCYCH FUNKCJĘ RODZINY ZASTĘPCZEJ/PROWADZĄCYCH RODZINNY DOM DZIECKA*, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD

1	Imię			
2	Nazwisko			
3	Data urodzenia			
4	Seria i nr dokumentu potwierdzającego tożsamość			
5	Nr PESEL			
6	Adres	kod pocztowy:	mięscowość:	
		ulica:	nr domu:	nr mieszkania:
		telefon:		
		symbol terytorialny:		
7	Forma rodzinnej pieczy zastępczej*	a) spokrewniona b) niezawodowa c) zawodowa d) zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego e) zawodowa specjalistyczna f) rodzinny dom dziecka		
8	Aktualizacja sytuacji rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka*			
	rodzina:			
	zdrowotna:			
	zawodowa:			

mieszkańcowa:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

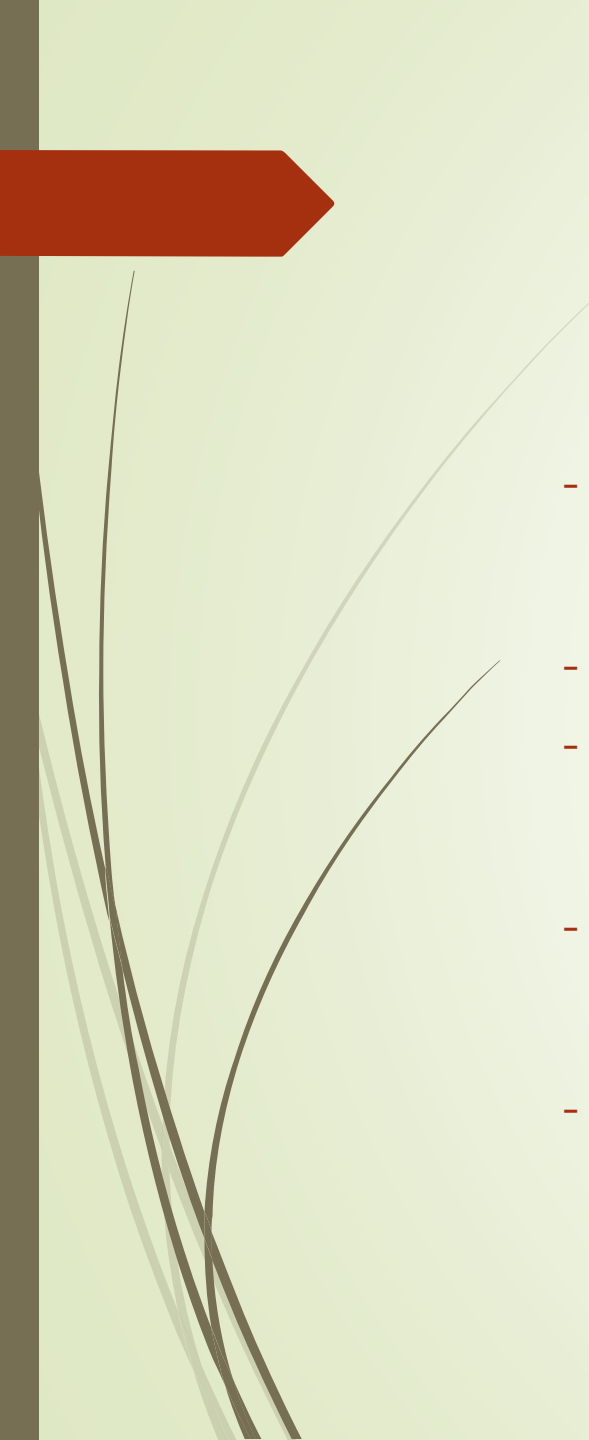
II. AKTUALIZACJA SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ*

1	Dane dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej
	Imię
	Nazwisko
	Data urodzenia
	Nr PESEL
2	Sytuacja zdrowotna dziecka
3	Informacje o przebiegu nauki dziecka: a) szkoła i klasa, do której uczęszcza b) osiągane wyniki w nauce c) trudności w nauce d) trudności wychowawcze w szkole
4	Inne uwagi o dziecku (np. szczególne zainteresowania, osiągnięcia)

Plan pomocy dziecku

1. Imię nazwisko, data urodzenia dziecka,
2. CZĘŚĆ I – OPIS SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ
 - Informacje dotyczące dziecka przebywającego w pieczy zastępczej (imię nazwisko, data urodzenia, miejsce urodzenia, stopień pokrewieństwa dziecka wobec rodziny zastępczej, data umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, formy pieczy zastępczej, w jakich dziecko przebywała przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej),
 - Sytuacja prawna dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (data złożenia wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej, postanowienie Sądu dot. pozbawienia władzy rodzicielskiej- sygn. akt., opiekun parny- imię nazwisko i sygn. akt, data zaprzysiężenia, nr zaświadczenia, zgłoszenie dziecka do adopcji, data zgłoszenia, nazwa ośrodka),

-
- Informacje ogólne o rodzinie zastępczej(imię i nazwisko, data urodzenia, pesel, zawód/miejsce pracy, dane teleadresowe, rodzaj pieczy zastępczej),
 - Struktura rodziny zastępczej (imię nazwisko, stopień pokrewieństwa),
 - Sytuacja mieszkaniowa rodziny zastępczej (warunki mieszkaniowe, wyposażenie, rodzaj własności, najmu itp., wskazanie czy dziecko ma swój pokój itp.),
 - Sytuacja materialna rodziny zastępczej (źródło dochodu, zadłużenia, świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej- nr decyzji i wysokość świadczenia, jeśli nie pobiera to wskazać przyczynę),
 - Sytuacja zdrowotna rodziny zastępczej (data ostatniego zaświadczenia lekarskiego).

3. CZĘŚĆ II – OPIS SYTUACJI RODZICÓW DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ

- Imię nazwisko, data urodzenia, pesel, dane teleadresowe rodziców, miejsce pracy,
- Struktura rodziny
- Wsparcie i pomoc OPS/Asystent rodziny
- Czy rodzice utrzymują kontakt z dzieckiem? (częstotliwość, forma, kto inicjuje?),

4. CZĘŚĆ III – DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ

- Dysfunkcje rodziców biologicznych np. trudna sytuacja ekonomiczna nadużywanie alkoholu, trwałe brak zainteresowania losem dziecka, przebywanie poza granicami kraju, nieporadność życiowa, itp.),
- Zasoby własne i środowiska pozwalające przezwyciężyć trudną sytuację,
- Bariery i ograniczenia utrudniające przezwyciężenie trudnej sytuacji,
- Sytuacje uniemożliwiające powrót dziecka do rodziny naturalnej/biologicznej,

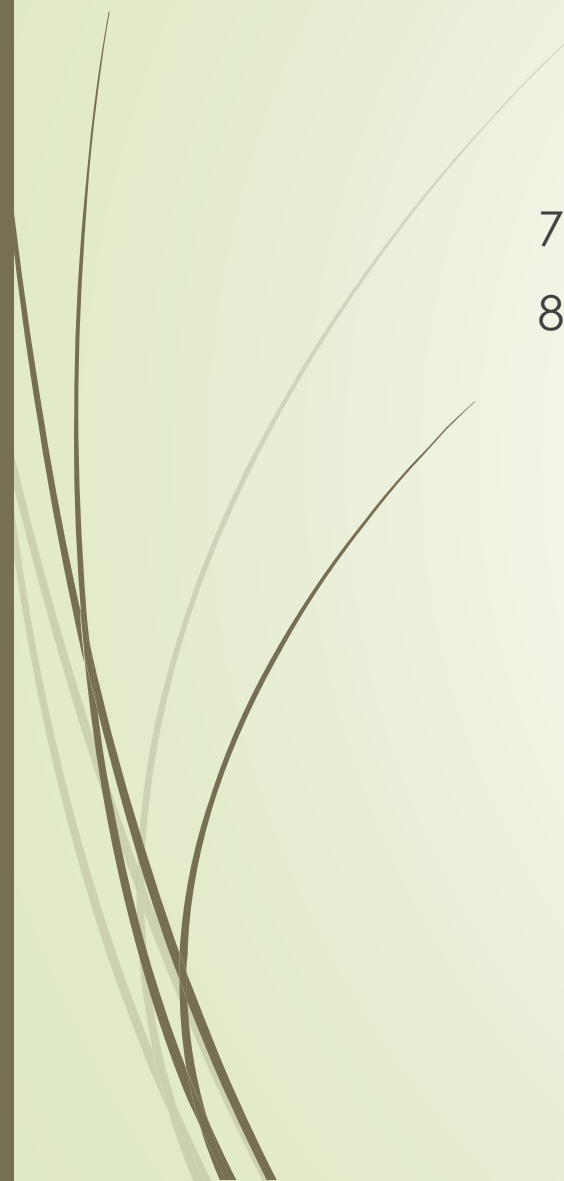

5. CZĘŚĆ IV – CELE i WSKAŹNIKI DO PRACY NA RZECZ DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ

- Cele np. ukończenie przedszkola oraz dalsza edukacja
- Wskaźniki np. brak absencji, uzyskanie dyplomu ukończenia przedszkola

6. CZĘŚĆ V – PLAN DZIAŁAŃ (uszczegółowienie części IV)

- Cele
- Zadania
- Realizator
- Termin lub okres realizacji

-
-
7. Podpis/podpisy osoby/osób sporządzającej-ych
 8. Podpisy osób przyjmujących plan do realizacji

Ćwiczenie 3.

Tworzenie planu pomocy dziecku – case study.

Cele!

Ocena sytuacji dziecka

Dzieci do 3 roku życia, co 3 miesiące,

Dzieci powyżej 3 roku życia, co 6 miesięcy

Cel oceny sytuacji dziecka

1. ustalanie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
2. analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną;
3. modyfikowania planu pomocy dziecku;
4. monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
5. ocena stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
6. ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
7. informowanie sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Ocena sytuacji dziecka i ocena rodziny zastępczej

Rozdział 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa Ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia:

1. sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka;
2. rodzinę zastępczą
3. prowadzącego rodzinny dom dziecka

Ocena sytuacji dziecka, elementy

1. Dane dziecka, imię i nazwisko,
2. Data oceny sytuacji dziecka, data poprzedniej,
3. Aktualna sytuacja rodzinna dziecka (Art. 129 pkt1): dane rodziców, czy podejmowane są działania do powrotu dziecka, współpraca z asystentem, czy należy podjąć działania zmierzające do pozbawienia władzy rodzicielskiej, opinia asystent/OPS, zainteresowanie rodzica dzieckiem.
4. Analiza stosowanych metod pracy (Art. 129 pkt 2): czy plan pomocy jest realizowany, czy wymaga modyfikacji, w jakim obszarze?
5. Monitoring procedury adopcyjnej (jeśli dotyczy) (art. 129 pkt4)
6. Ocena stanu zdrowia dziecka oraz aktualnych potrzeb w tym edukacyjnych i rozwojowych (art. 129 pkt 5)

7. Dodatkowe informacje zebrane podczas posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka.

8. Ocena zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej, ewentualna potrzeba zmiany środowiska zastępczego, formy pieczy zastępczej.

9. Wskazanie terminu dokonania następnej oceny (do dnia...).

10. Lista obecności (rodzina zastępcza, pedagog, psycholog, koordynator, asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, ojciec, matka, inne istotne osoby).

Osoby biorące udział w zespole ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

1. Rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka;
2. Pedagog;
3. Psycholog;
4. Asystent rodziny;
5. Przedstawiciel ośrodka adopcyjnego;
6. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.
- 7. Rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.**

Opinia dotycząca zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej

1. Informacje dotyczące dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (imię, nazwisko, data urodzenia, data pierwszego umieszczenia w pieczy i umieszczenia w obecnej rodzinie, własny dochód, ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej, zdrowotnej, data ostatniej opinii przekazanej do właściwego Sądu).
2. Ocena rodziny zastępczej pod kątem spełniania wymogów formalnych o których mowa w art. 40-42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Informacje o rodzinie biologicznej dziecka, którego dotyczy ocena wraz z informacją o działaniach podmiotów zobowiązanych do pracy z rodziną biologiczną.
4. Ocena zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej i ewentualne wnioski.

Ocena rodziny zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Terminy:

- Do roku od momentu zawiązania rodziny zastępczej
- Po upływie roku od pierwszej oceny
- Nie rzadziej niż co 3 lata

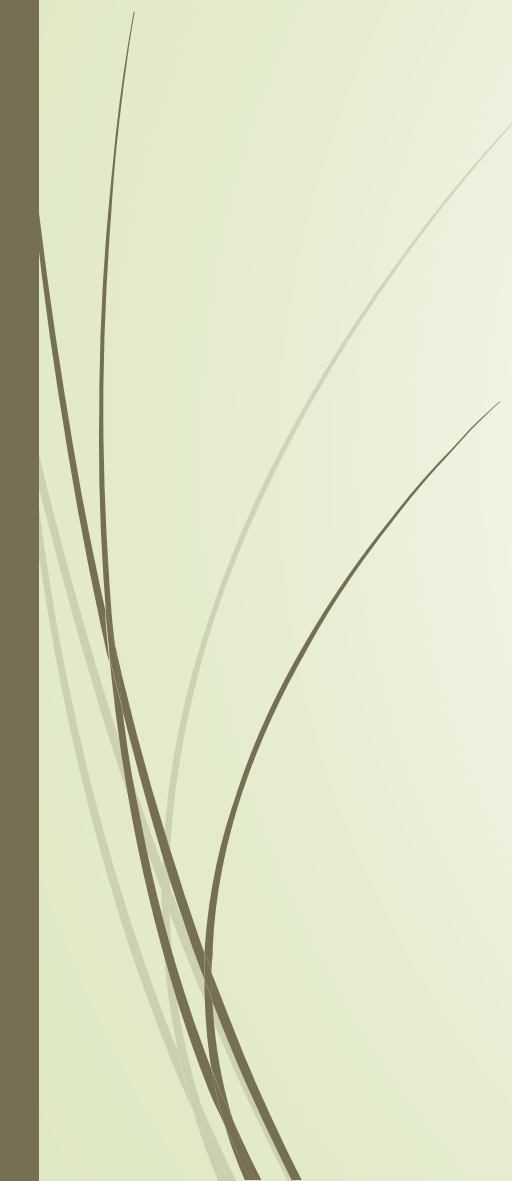
Praca z rodziną zastępczą

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej pozostaje w stałym kontakcie osobistym, telefonicznym z rodziną zastępczą. Spotkania z rodzinami zastępczymi odbywają się w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej, w zależności od stwierdzonych i zgłoszonych potrzeb.

Koordinator pozostaje również w stałym kontakcie z sądem, placówkami edukacyjnymi, medycznymi i innymi współpracującymi z rodziną zastępczą.

Metody pracy z rodziną zastępczą

- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
 - usługi dla rodziny z dziećmi, w tym usługi specjalistyczne,
 - pomoc prawna,
 - negocjacje i mediacje,
 - organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych.
-

Praca z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej

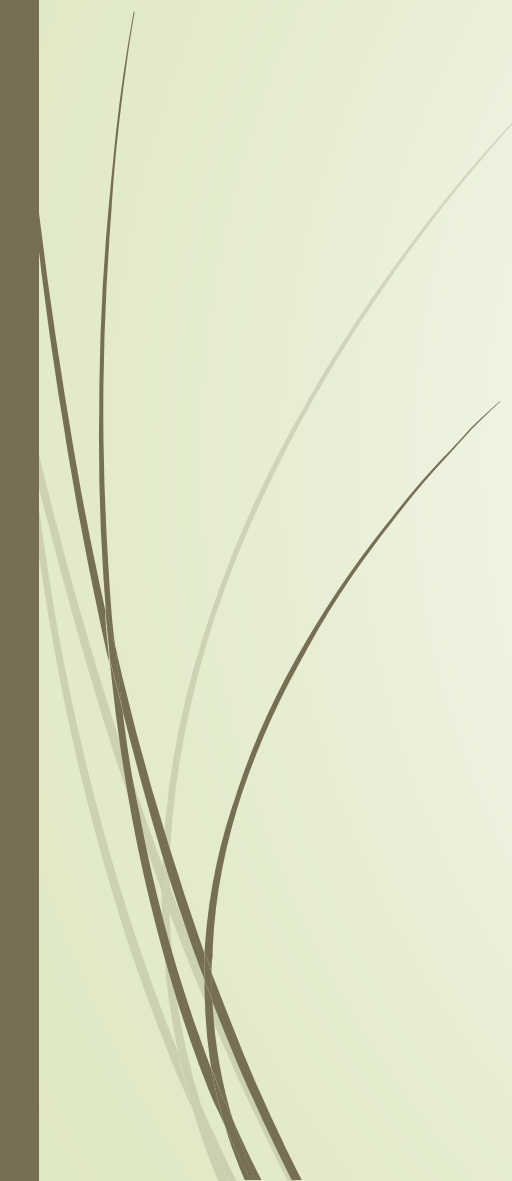
Wsparcie i pomoc koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej usamodzielniającym się wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej polega na:

- pozostaniu w stałym kontakcie osobistym, telefonicznym, z pełnoletnim wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej, także tym pozostającym po osiągnięciu pełnoletności w dotychczasowej rodzinie zastępczej za jej zgodą.
- opracowywaniu wspólnie z osobą usamodzielnianą indywidualnego programu Usamodzielnienia,
- wsparciu w realizacji indywidualnego programu usamodzielniania,
- udzielaniu wsparcia w zakresie zdiagnozowanych, a także zgłoszonych przez wychowanka potrzeb.

Indywidualny Program Usamodzielnienia

Ćwiczenie

Ćwiczenie 4

Case study „problemowa” rodzina zastępcza

Jak pracować z rodziną,

Formy i metody pracy,

Jakie wsparcie zaoferuje koordynator?

Opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

- Opinia psychologiczna predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
- Spełnienie przesłanek z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

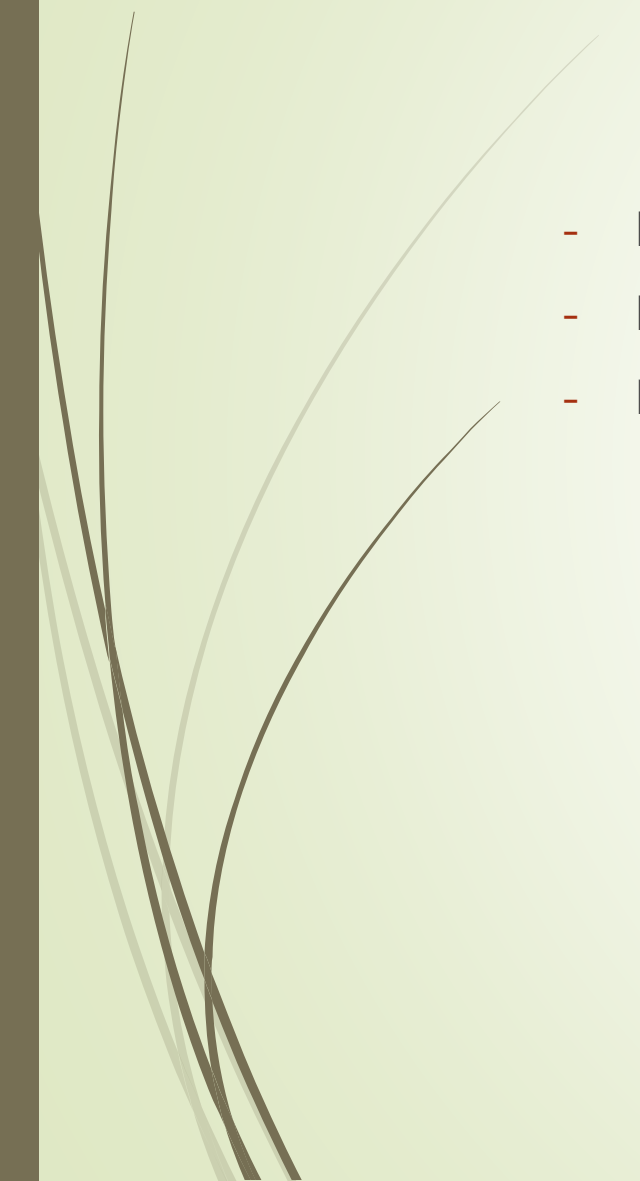

Część VII Rodzina

Rodzina w socjologii rozumiana jest jako grupa społeczna lub instytucja społeczna. Rodzina zdaniem socjologów i najprostszycy jej definicji, to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo.

Promocja rodzicielstwa zastępczego

- Kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze,
 - Konferencje,
 - Nagłośnienie idei rodzicielstwa zastępczego
-

Trudności w pracy z rodzinami zastępczymi

- Niechęć rodziny zastępczej
- Brak współpracy
- Nieufność, lęk, strach,
- Częste zmiany koordynatorów,
- Brak umiejętności wychowawczych,
- Uzależnia,
- Pełnienie funkcji dla zysku,
- Postawa roszczeniowa „wszystko mi się należy”